

UKRUDT I VINTERRAPS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Bekæmp kamille og andet ukrudt i vinterraps tidligst muligt, så risiko for små rester af clopyralid i honning kan undgås. Anvendelse af Galera skal ske senest i stadie 50 og giver størst mulig afstand mellem sprøjtning og blomstring og bitræk.

Matrigon må senest anvendes i stadie 55, hvor blomsteranlæg på hovedskud er synlige men lukkede og uden synlige gule kronblade.

Biavlerne finder små, men målbare spor af clopyralid i honning. Grænseværdien er lig med detektionsgrænsen, og det betyder, at honning med fund ikke kan sælges. Risikoen for fund kan gøres mindre ved nøje at vurdere behovet for bekæmpelse, måske er det tilstrækkeligt med plet- eller randsprøjtning. I mange marker er der anvendt Belkar i efteråret og behovet for opfølgning om foråret er formentlig meget begrænset. Når det er nødvendigt at bekæmpe kamille og andet ukrudt om foråret, vil risikoen for fund blive mindre ved at gøre afstanden mellem sprøjtning med clopyralid-midler (Matrigon) og blomstring af rapsen størst mulig.

Anvendelse af **Galera** i stedet for **Matrigon 72 SG** vil nedsætte risikoen for rester af clopyralid i honning alene af den grund, at der er længere tid fra sprøjtning til bierne kommer ind i rapsmarken.

Den præcise spredningsvej for clopyralid til honning kender vi ikke, men det er godt landmandskab at holde nærområdet omkring bistader fri for clopyralid og andre plantebeskyttelsesmidler.

Se også inspirationsarket: [Beskyt honning mod clopyralid](#).

Som følge af fundene af clopyralid i honning har SEGES og Dow AgroSciences efter dialog med biavlerforeningen, Miljøstyrelsen, Landbrugsstyrelsen og Fødevarestyrelsen aftalt en informations- og rådgivningsindsats. Landbrugsstyrelsen kører en skærpet kontrol med overholdelse af sprøjtefrist og skulle der opstå begrundet mistanke om, at midlerne ikke bruges

korrekt, kan man kontakte Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Fysisk Jordbrugskontrol, Miljø på tlf. 33 95 80 00 eller e-mail fysiskkontrol@lfst.dk. Styrelsen vil herefter undersøge nærmere om midlerne er anvendt på en ulovlig måde.

ANVENDELSE AF GALERA

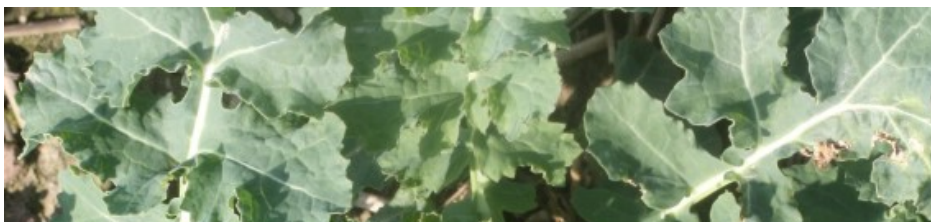
Galera har bedre og mere sikker effekt mod kamille. Og kan anvendes fra 8-9 °C i en periode uden nattefrost. Det er vigtigt, at afgrøden ikke lider under stress på sprøjtetidspunktet. Stress kan være tørke, store temperaturforskelle mellem dag og nat, nattefrost før og efter sprøjtning, næringsstofmangel, vandlidende jord, påvirkning af andre midler (Agil/Focus Ultra) og glimmerbøsseangreb. Det er også vigtigt efter behandlingen at holde afgrøden i god vækst, dvs. at bekæmpe angreb af glimmerbøsser samt vanding, hvor dette måtte være aktuelt.

I 2011 var der en del tilfælde af forlænget blomstring og forsinket modning, som i en nogle tilfælde med sikkerhed medførte udbyttetab. Forsøg viser, at risikoen for skader er størst ved behandling efter stadium 50, dvs. når knopperne begynder at blive synlige, og at den øges med stigende dosis. Siden 2013 har der været stor opmærksomhed på at anvende Galera tidligt og der har ikke været meldinger om afgrødeskader.

Galera kan ikke anvendes i sorterne Mendel og Quartz samt i vinterraps til fremavl.

Billede 1. Når blomsterknopperne er veludviklede lige under de blade, som dækker over vækstpunktet, vil der være kort tid til planten er i stadium 50.

Billede 2. Denne rapsplante er meget tæt på stadium 50. Tjek nøje rapsens stadium inden eventuel behandling med Galera, og sprøjt aldrig efter stadium 50.

MATRIGON 72 SG

Matrignon må senest anvendes i stadie 55, hvor blomsteranlæg på hovedskud er synlige men lukkede og uden synlige gule kronblade. Temperaturen er afgørende for en god virkning af Matrignon og selv med den godkendte maksimale dosis på 0,11 kg Matrignon 72 SG pr. ha er effekten mod kamille ikke altid tilfredsstillende. Kun når afgrødekonkurrencen er stor og forholdene er optimale (høj luftfugtighed, dagtemperatur på 12-15 grader C og god nattemperatur, små kamilleplanter, afgrøde i god vækst) kan dosis reduceres til omkring 0,06-0,075 kg pr. ha. Det er afgrødekonkurrencen, der sikrer effekten af lave doseringer.

Vær i god tid før stadie 55 klar til at udnytte en dag med bedst mulige dag- og nattemperaturer i dagene før og efter sprøjtningen. Sprøjt først på dagen, så midlet optages under stigende temperaturer.

Billede 3. Når der ses gult i de første gule blomsterknopper, som i marken her, er det for sent at anvende Matrigon. Foto: DowAgroSciences.

LØSNINGSFORSLAG

Se løsningsforslag til midler og dosis mod forskellige ukrudtsarter: [Ukrudtsbekæmpelse i vinterraps om foråret](#).

Behovet for at bekæmpe kamille om foråret afhænger primært af vinterrapsens konkurrenceevne og kamilleplanternes størrelse. Hvis rapsen hurtigt kommer i vækst og udvikler en tæt plantebestand, kan rapsen udkonkurrere en moderat bestand af små kamilleplanter. I en åben og svag afgrøde vil kamille derimod vokse med op og yde væsentlig større konkurrence over for rapsen. Som tommelfingerregel vil bekæmpelse i en normalt udviklet afgrøde være aktuel ved mere end 0,5-1 kamilleplante pr. m². Dette er en skønnet skadetærskel, hvor der er taget hensyn til både udbyttetab og opformering af ukrudtsfrø.

Burresnerre er også en meget konkurrencedygtig ukrudtsart, som bør bekæmpes, hvor den optræder i større bestande og rapsen er åben. Ofte vil både kamille og burresnerre optræde mest massivt i foragre, hvor plantebestanden samtidig også er mest åben. En randbehandling kan derfor være aktuel.

SPILDKORN OG GRÆSSER

Hvis spildkorn og/eller græsser ikke er bekæmpet i efteråret eller vinter, kan det være nødvendigt at bekæmpe dette med [Agil](#) eller [Focus Ultra](#). Vær opmærksom på at både Agil og Focus Ultra har nye etiketter. For begge midler gælder, at såfremt midlet er anvendt i efteråret, kan samme middel ikke længere anvendes i foråret, da samme areal kun må behandles hvert 3. år. Er Agil anvendt efterår, må Focus Ultra anvendes forår og omvendt. Agil og Focus Ultra bekæmper også de fleste græsser, men der er ikke mulighed for at bekæmpe enårig rapgræs om foråret. Gode vækst- og temperaturforhold med 10-15 grader C er optimalt for virkning af de to midler.

BLANDING MED MIKRONÆRINGSSTOFFER

Matrigon 72 SG kan ifølge etiketten ikke blandes med mikronæringsstoffer. Erfaringsvis giver blanding ikke problemer med udfældning, så anbefalingen bygger på et forsigtighed. Blanding med mikronæringsstoffer må derfor ske på egen regning og risiko. Galera anbefales heller ikke udbragt i blanding med mikronæringsstoffer.

BLANDING MED OLIE OG SKADEDYRSMIDLER

Der har været tilfælde af udfældning ved blanding af Matrigon 72 SG, [Avaunt](#) og olie. Risikoen bliver mindre ved at anvende et additiv, der har en god emulgeringsevne (f.eks. PG 26N eller

Renol), dvs. at olien hurtigt opløses ensartet i sprøjtevæsken. Sørg for god omrøring og undlad at lade sprøjtevæsken stå længere tid uden omrøring. Matrigon kan blandes med alle skadedyrsmidler.

SPRØJTETEKNIK

Kør med moderat hastighed og vælg en dyse, der giver medium til grov dråbestørrelse, for at sikre at sprøjtevæsken kommer ned til ukrudtet, hvis rapsen dækker over det. Det kan eksempelvis være lavdriftsdyser ISO 025, som ved 7 km/time og 2,6 bar giver 160 liter pr. ha eller lavdriftsdyse ISO 030, der ved 7 km/time og 2 bar giver 180 liter pr. ha. Ukrudtet har om foråret en størrelse, så der også kan bruges de afdriftsreducerende kompakte luftinjektionsdyser eller tilsvarende dyser med grov forstøvning. Ved at vælge grov forstøvning, bliver der flere sprøjtetimer på de få dage, hvor temperaturen er optimal.

RADRENSNING

Radrensning i rækkesået vinterraps kan ske så snart der kan færdes i marken, men dog under tørrende forhold, så ukrudtet kan tørre ud. Kør så hurtigt, at der hyppes jord ind omkring rækken, så ukrudtet her tildækkes bedst muligt. Der bliver mere jord til hyppingen, når der anvendes et bredt gåsefodsskær i midten af rensesektionen, der som en sneplov flytter jord ud til yderste skær. Vær opmærksom på, at der sker fuld gennemskæring, så alt ukrudt imellem rækkerne løsnes. Det gælder om at rense i 3-5 cm's dybde, så mest muligt ukrudt trækkes op på jordoverfladen til udtørring. En efterharve vil sikre, at mest mulig jord rystes af ukrudtsplanterne, og at flere planter efterlades oven på jorden.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.